

ОФІЦІЙНИЙ РОЗДІЛ

ХІІ З'ЇЗД ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІВ УКРАЇНИ (Львів, 18-20 травня 2015 р.)

У роботі з'їзду взяли участь понад 500 фахівців з усіх областей України. На з'їзді були заслухані та обговорені 87 доповідей, присвячених актуальним проблемам оториноларингології.

- Надання медичної допомоги та проведення реабілітації постраждалим із зони АТО.
- Сучасні технології хірургічних втручань в ділянці верхніх дихальних шляхів.
- Сучасні методи діагностики та лікування онкологічних захворювань ЛОР-органів.
- Діагностика та лікування захворювань органа слуху та вестибулярного апарату.
- Хронічний тонзиліт.
- Загальні питання оториноларингології.

Під час з'їзду було проведено спільну нараду завідувачів кафедрами оториноларингології медичних вишів та закладів післядипломної освіти, головних позаштатних спеціалістів-оториноларингологів обласних управлінь охорони здоров'я та

Київської міської державної адміністрації, на якій були розглянуті такі питання:

- підготовка лікарів, лікарів-оториноларингологів та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації;
- підвищення рівня знань та навичок (умінь) працівників амбулаторно-поліклінічної ланки ЛОР-служб, підвищення її ролі в наданні медичної допомоги населенню, особливо в сільській місцевості;
- загальний процес реформ медичної галузі у напрямі відповідності європейським стандартам;
- вдосконалення нормативно-правової бази спеціальності;
- питання розробки та вдосконалення протоколів лікування, особливо в рамках міждисциплінарної взаємодії;
- обговорення системи безперервної професійної освіти, питання впровадження дистанційної освіти.

РЕЗОЛЮЦІЯ ХІІ З'ЇЗДУ ОТОЛАРИНГОЛОГІВ УКРАЇНИ

Заслухавши та обговоривши доповіді, ХІІ з'їзд отоларингологів України констатує, що від 2010 по 2015 роки оториноларингологічна служба нашої країни продовжувала забезпечувати сучасний світовий рівень та доступність медичної спеціалізованої допомоги населенню. За останні 5 років широкого впровадження набули нові сучасні діагностичні та лікувальні методи, проводиться цілеспрямована підготовка ЛОР-фахівців.

Напружена економічна і соціальна ситуація в Україні дещо ускладнила діяльність галузі охорони здоров'я: погіршилось фінансування і матеріально-технічне забезпечення, значно зменшилася підготовка молодих ЛОР-спеціалістів через інтернатуру та ординатуру. Особливо брак спеціалістів відчувається у сільській місцевості, не завжди обґрунтовано та коректно проходить скорочення ЛОР-ліжок. Разом з тим, оториноларингологи України не допустили відчутного зниження медичного обслуговування, насамперед хворих, що потребували екстреної та невідкладної допомоги і, в першу чергу, учасників АТО.

Не знижується хірургічна активність, зменшилось число ускладнень. Широко впроваджені в практику операції з кохлеарної імплантації у дітей за рахунок Державного бюджету, поліпшилось слухопротезування дітей та інвалідів, вирішується проблема реабілітації глухих дітей, що сприяє їх подальшій інтеграції в суспільство. Разом з тим, ця робота не завжди і не в усіх регіонах проводиться на достатньому рівні. Призупинено розпочате проведення скринінгу слуху у новонароджених в деяких регіонах.

Продовжується розвиток та впровадження ендоскопічних хірургічних втручань не лише при захворюваннях носа та навколоносових пазух, але і глотки, гортані та вуха. На сьогоднішній день в Україні проводяться практично всі хірургічні втручання, які мають виконуватися у галузі отоларингології.

Вагомі здобутки отримані за цей час і в наукових дослідженнях. Так, співробітники ДУ "Інститут отоларингології ім. проф. О. С. Коломійченка

НАМН України”, кафедр оториноларингології у співробітництві із вченими і фахівцями суміжних спеціальностей продовжували розкриття механізмів розвитку запальних, алергічних, онкологічних захворювань та травматичних ушкоджень верхніх дихальних шляхів та вуха у дорослих і дітей, на основі чого були запропоновані та впроваджені чисельні нові методи діагностики, лікування та профілактики їх ускладнень та рецидивів. Вперше на теренах СНД в Україні розроблена і впроваджена ефективна методика краніофасціальних операцій при злоякісних пухлинах з інтракраніальним розповсюдженням. Разом із ДУ “Інститут нейрохірургії ім. А. П. Ромоданова НАМН України” розроблено ряд методик хірургічних втручань при невриномах слухового нерва, холестеатомах верхівки пірамідки скроневої кістки, пухлинах яремного глобусу з інтракраніальним розповсюдженням, що дало змогу замінити більш складні і травматичні нейрохірургічні доступи ендоскопічними оториноларингологічними.

У рамках наукових досліджень виконана робота із розробки програми скринінгу новонароджених для виявлення вроджених вад слуху.

Дослідження останніх років дали змогу впровадити нові інформативні критерії діагностики та ефективності променевої та комбінованої терапії раку гортані на основі даних мультидетекторної спіральної комп’ютерної томографії, розробити радіологічні критерії ефективності неоад’ювантної терапії злоякісних пухлин навколоносових пазух, методи голосового протезування після ларингектомії.

Подальші успіхи досягнуті у діагностиці та лікуванні запальних і алергічних захворювань верхніх дихальних шляхів та вуха. Це стало можливим завдяки фундаментальним науковим дослідженням імунологічної реактивності організму, які обґрунтували принципи локальної імуномодуляції на основі визначення факторів імунітету слизових оболонок та ефективності проведення місцевої фармакотерапії та імунопрофілактики.

Впровадження в останні роки в практику нових методів молекулярної діагностики із визначенням мажорних та мінорних пилкових, побутових та харчових алергенів дозволило істотно підвищити ефективність імунодіагностики та специфічної імунотерапії алергічних захворювань верхніх дихальних шляхів. Вперше було доведено ефективність пероральної алерген-специфічної імунотерапії, за що колектив авторів був удостоєний Державної премії України в галузі науки та техніки за 2012 рік.

Отримано низку фундаментальних результатів щодо впливу високочастотного струму та лазерного випромінювання на організм людини. Експе-

риментально обґрунтовано, розроблено та впроваджено в практику хірургічні втручання на ЛОР-органах з визначенням оптимальних параметрів лазерного опромінювання при операціях на шкірі, м’яких тканинах, хрящах і слизовій оболонці, а також відповідних пристроїв для їх проведення, що дало змогу вирішити актуальні наукові проблеми — підвищення ефективності лікування хворих із захворюваннями ЛОР-органів, включаючи вроджені, запальні патологічні процеси, онкологічні захворювання та повернення слуху глухим дітям. Наукові розробки авторів дозволили створити вітчизняний високочастотний біполярний електрокоагулятор та розпочати його серійне виробництво. Розпочато серійне виробництво одноразових пристроїв та інструментів для операцій на ЛОР-органах. За цикл наукових праць “Новітні технології в діагностиці та лікуванні хвороб вуха, горла та носа” колектив авторів був удостоєний Державної премії України в галузі науки та техніки за 2014 рік.

За звітний період в Україні проведені фундаментальні наукові розробки з експериментального обґрунтування нових підходів до лікування та профілактики сенсоневральної приглухуватості, вивчення імуномодуючих властивостей пробіотичних препаратів, вмісту та активності ключових компонентів системи гемостазу та функціонально пов’язаних з нею ферментативних систем для діагностики та терапії запальних та онкологічних захворювань верхніх дихальних шляхів та вуха, проведено експериментальне дослідження щодо відбору сучасних біоактивних композиційних матеріалів для ремодельовання кісткової тканини.

Поряд з цим, незадовільне базове бюджетне фінансування значно гальмує розвиток матеріально-технічної бази більшості кафедр вищих медичних навчальних закладів, що негативно впливає на розвиток наукових досліджень та ускладнює навчальний процес. Аналіз роботи служби, обговорення доповідей показують, що поряд зі значними досягненнями перед оториноларингологічною службою стоїть ряд проблем та завдань.

З метою поліпшення медичної допомоги населенню України при захворюваннях вуха, горла та носа XII з’їзд отоларингологів України пропонує:

1. Державній установі “Інститут отоларингології ім. проф. О. С. Коломійченка НАМН України”, Головному дорослому та дитячому оториноларингологу, сурдологу МОЗ України, головним оториноларингологам обласних управлінь охорони здоров’я держадміністрацій взяти під посилений контроль своєчасність та якість надання спеціалізованої медичної допомоги по-

- страждалим у зоні проведення АТО та розробити відповідні методичні рекомендації.
2. Збільшити підготовку лікарів-оториноларингологів через інтернатуру та ординатуру.
 3. Проводити роботу з підвищення рівня знань та навичок (умінь) працівників амбулаторно-поліклінічної ланки ЛОР-служб та її ролі в наданні медичної допомоги населенню, особливо у сільській місцевості.
 4. В практичній роботі ЛОР-фахівцям беззастережно дотримуватися вимог затверджених стандартів медичної допомоги при захворюваннях вуха, горла та носа.
 5. Головним оториноларингологам обласних управлінь охорони здоров'я держадміністрацій регулярно проводити атестацію лікарів-оториноларингологів, постійно контролювати раціональність використання ліжкового фонду, інтенсифікації лікування та підвищення його ефективності.
 6. Відновити проведення скринінгу слуху у новонароджених у м. Києві, Вінницькій та Дніпропетровській областях.
 7. Державній установі "Інститут отоларингології ім. проф. О. С. Коломійченка НАМН України", ЛОР-кафедрам кадрових університетів разом із головним алергологом України провести епідеміологічні дослідження алергічних захворювань верхніх дихальних шляхів.
 8. Завідувачам кафедр оториноларингології вишів та закладів післядипломної освіти постійно проводити підготовку науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, забезпечити високу якість дисертаційних робіт відповідно до сучасних вимог щодо їх актуальності, наукової та практичної значущості та новизни, вірогідності результатів та висновків.
 9. Державній установі "Інститут отоларингології ім. проф. О. С. Коломійченка НАМН України", ЛОР-кафедрам вишів та закладів післядипломної освіти продовжити роботи зі з'ясування механізмів розвитку та розробці нових методів діагностики та ефективного лікування запальних, алергічних та онкологічних захворювань ЛОР-органів.
 10. ЛОР-кафедрам кадрових університетів та закладів післядипломної освіти більш активно долучатися до участі в міжгалузевих та міжнародних програмах наукових та клінічних досліджень з питань підвищення ефективності діагностики, лікування та профілактики ЛОР-захворювань.

Головою Правління Українського медичного товариства лікарів оториноларингологів обрано директора ДУ "Інститут отоларингології ім. проф. О. С. Коломійченка НАМН України", академіка НАМН України Д. І. Заболотного.